Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС.: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 19. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 29-го СІЧНЯ (JANUARY) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 19. VOL. LXII.

ПРЕЗИДЕНТ САМ ВИРІШУВАТИМЕ АКЦІЮ В ОБОРОНІ ФОРМОЗИ

В СЕНАТІ СЛАБНЕ ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ ПРЕЗИДЕНТОВОЇ РЕЗОЛЮЦІЇ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер заявив, що він сам особисто відповідає за ролю американської фльоти і летунських сил в обороні району Формози. Він виразно підкреслив, що американські збройні сили призначені тільки до оборонних цілей. В своїй заяві, яку відчитав особистий секретар Білого Дому Джеймс Гаґерті численним журналістам, президент повідомляє, що він особисто бере відповідальність за те, щоб американська фльота і летунство не були вжиті до інших цілей, як тільки до „своєї самооборони або до безпосередньої оборони Формози і Пескадорських островів". Президент не передав нікому повновласти робити рішення в тій справі, щоб американські збройні сили були вжиті в інший спосіб, як тільки чисто дефензивний. Цю заяву написав президент після того, як відбув конференцію з Крайовою Радою Безпеки, а також з усіми секретарями, що керують обороною ЗДА і всіми шефами штабу. Цю заяву склав президент в тій цілі, щоб вияснити субніви тих сенаторів, які побоюються, що видані президентом повновласті обороняти район Формози могли б привести до того, що американські збройні сили могли б брати участь в офензивних діях проти комуністичного Китаю і тим способом привести до нової [illegible] вої війни. Деякі сенатори висловлювали побоювання, що повновласті для президента могли б бути повновластями почати запобіжну війну проти червоного Китаю або навіть і проти комуністичного СССР. В заяві президента говориться і про те, що американська фльота і летунство не мають права допомагати Чіянґ Кай-шекові здобути китайський материк. В дискусії в повному Сенаті слабне опозиція тих сенаторів, які виступають проти резолюції, яку вже прийняла Палата Репрезентантів більшістю 409 до 3-ох голосів і дві сенатські комісії більшістю 27 до 2-ох голосів. До послаблення опозиції спричинилася заява президента про те, що ЗДА вживатимуть своєї фльоти і летунства тільки для дефензивних цілей, бо сам президент відповідає за те, щоб їх не вжито до нападу на Китай. Але деякі сенатори ще й надалі противляться прийняттю резолюції президента в теперішній редакції, яка уповажнює президента до вжиття американських збройних сил до оборони району Формози в такий спосіб, який визнає за відповідний. В обороні президента виступив демократичний сен. Джордж, який закликав демократичних і республіканських сенаторів залишити опозицію до президентової резолюції, та прийняти її в редакції, яку прийняла Палата Репрезентантів. Сенатор Джордж прочитав заяву президента про дефензивні цілі американської фльоти і летунства в районі Формози та закликав молодших демократичних сенаторів голосувати за резолюцію президента, а як ні, то предложити свою власну резолюцію. Джордж промовляв як найстарший віком сенатор і казав, що заява президента повинна бути для всіх певною запорукою, що ЗДА не почнуть запобіжної війни. Те, що президент ЗДА звернувся до Конґресу про ухвалення резолюції, казав сенатор Джордж, не може бути причиною того, щоб його критикувати. Президент мав право рішати про оборону Формози і без повновластей від Конґресу. Найгостріше виступав проти ухвалення цієї резолюції демократичний сенатор Гюберт Гомфрі, якого підтримував демократ сенатор Герберт Г. Лімен, незалежний сенатор Вейн Морс і республіканець Вільям Ланґер. Сенат перервав дискусію 27 січня і має продовжувати її 28 січня, коли, можливо, відбудеться голосування над цією резолюцією. Дехто гадає, що дискусія може продовжитися поза 28 січня.

ЗАБОРОНЕНО РОДИНАМ ПОЛОНЕНИХ ЇХАТИ ДО КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ

Вашинґтон. — Державний департамент рішив відмовити видачу віз тим, які хотіли б відвідати своїх найближчих свояків-полонених у червоному Китаї. Пропозицію таких відвідин привіз був генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд від Чу Ен-лая, який, мовляв, дозволив би членам родин американських полонених в Китаї, щоб вони могли особисто приїхати і переконатись, що тим полоненим не дістся кривда. Державний Департамент не забирав в цій справі голосу, а тільки в часописних коментарях можна було читати, що Вашинґтон не робитиме перешкод родинам, які хотіли б скористати з пропозиції Чу Ен-лая, дармащо вважає саму ту пропозицію пропаґандивним трюком. Тим часом учора, в четвер 27 січня, державний секретар Дж. Ф. Доллес за власним підписом розіслав всім батькам ув'язнених в червоному Китаї летунів листа з повідомленням, що з уваги на посилені воєнні затії комуно-китайців американський уряд прийшов до висновку, що було б нерозумно видати в теперішньому часі візи на подорож до комуністичного Китаю. Державний секретар запевнив родини полонених, що американський уряд дуже співчуває з ними й має зрозуміння для їх журби та що сподівається, що всі ті полонені вийдуть на волю. Коли б заходи ОН — пише державний секретар — не довели до успіху, тоді американський уряд вживатиме власних заходів.

Хочуть виїхати з ЗДА, якщо їх звільнять із тюрми

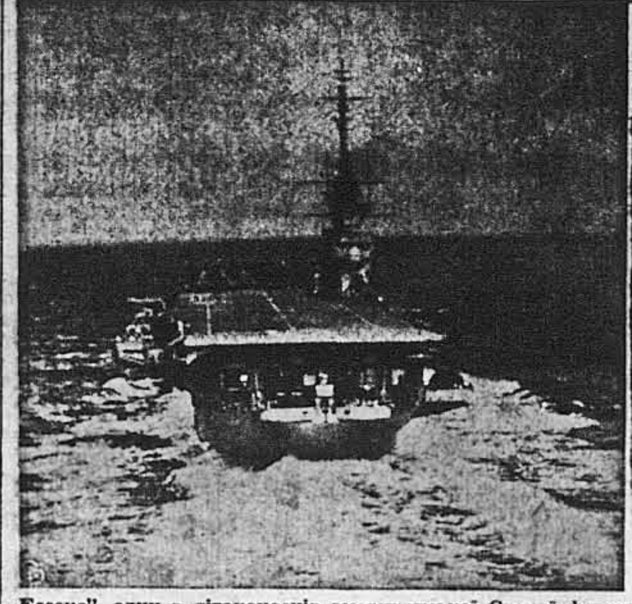
Ню Йорк, Н. И. — Двоє комуністів, 74-річний Джекоб Міндел і 40-річна Клавдія Джовнес, внесли просьбу до суду, щоб їх звільнили від дальшого відбування тюремної кари, а вони за те обіцяють виїхати з ЗДА. Вони були засуджені 3 лютого 1953 року за приналежність до групи, яка закликає до повалення демократичного уряду ЗДА. Міндел народжений в Росії, і 1915 р. був натуралізований в цій країні. Його засуджено до дворічної тюрми і 4,000-долярової гривни. Джовнес прибула до ЗДА з Британської Західньої Індії. Суддя після засуду пропонував їм виїхати з ЗДА, але вони не скористали з цієї пропозиції. Кару вони почали відбувати 12 січня цього року. Адвокат заявляє, що просити про звільнення з тюрми примушує їх похилий вік і стан здоров'я. Джекоб і Джовнес не заявили, в яку саме країну хотіли б вони виїхати, а тільки подали загально: „в ту, яка нас прийме". Суддя призначив адвокатові ув'язнених переслухання на 31 січня ц. р.

● **Бурма,** південно - східня азійська держава, яка хоче угодівством з комуністами в Китаї забезпечити себе від їхніх партизанів, — має клопіт з націонал - китайськими партизанами, залишками тих військ, які втекли до Бурми під час громадянської війни в Китаї. В засідку тих партизанів попав головний командант бурмійської армії, генерал Не Він, що з ескортою ледве врятувався.

В Ню Йорку задушено мільйонера Рубінстейна

Ню Йорк, Н. И. — Невислідженi злочинці задушили в його власному домі при П'ятій Евеню відомого фінансіста - мільйонера 46-річного Сержа Рубінстейна. Його засуджено за те, що не служив при війську під час другої світової війни і мали його депортувати з цієї країни, але він всілякими способами боронився проти того, і вспівав завжди, що відкладувано йому виконання присуду. Поліція знайшла сліди завзятої боротьби мільйонера з його вбивниками чи вбивником. Один поверх вище спала рідня мільйонера і його численна служба, але ніхто не чув, як Рубінстейн боровся з напасниками за своє життя. Поліція переслухує всіх присутніх в домі під час злочину, а також і тих осіб, які бачилися з ним перед його смертю. Кар'єра Рубінстейна — це немов фантастичний роман. 10-річним хлопцем він втік із батьками від большевиків із Росії, пізніше жив у Швайцарії і Франції, звідки мусів втікати внаслідок фінансових дій проти франка, а пізніше жив у цій країні, де вів такі фінансові трансакції, що доробився мільйонів. Хоч і мав клопоти з властями безпеки, то не залишав своєї головної цілі — здобувати нові мільйони. Тепер смерть перервала його життя. Гадають, що це вбивство доконане найманими злочинцями, бо Рубінстейн мав багато ворогів і між спекулянтами і фінансістами.

„ЕССЕКС" ПАТРОЛЮЄ ВОДИ В ПРОТОЦІ ФОРМОЗИ

„Ессекс", один з літаконосців американської Сьомої фльоти на водах Формози, разом з іншими воєнними кораблями безупину патролює ці „гарячі" води.

Над Формозькою протокою зароїлось від американських літаків

Тайпеґ. — Командування американського летунства повідомило, що одно „крило" турбомоторових літаків „пересунулось тимчасово" з японської бази в Окінаві на Формозу, а інші „крила" пересунулись ближче до цього острова. (Одно „крило" має 70 літаків). Як сповіщають часописи, на Формозі приземлилось коло 50 машин типу F-86 „Сейбр". Повідомлення про пересунення з'єднань американських турбомоторових літаків в обшир Формози зробив генерал Партридж, командувач далекосхідніх летунських сил ЗДА, який покликався на наказ секретаря оборони Вилсона. Очевидно, він нічого докладніше не сказав про призначення цих літаків. Машини F-86 типу „Сейбр" відзначились в Кореї, виявивши свою вищість над совєтськими „Міґ-ами". З літаконосців, що прибули на води Формози, знялись американські літаки й відразу опанували повітряний простір. Ні один комуністичний літак більше не появився. Націонал-китайські чинники твердять, що комуністи мають в районі Формозької протоки коло 650 літаків і від 1,000 до 1,500 літаків на манджурсько-корейському кордоні. Їхнє летунство постійно збільшується доставами з СССР. Обмірковуючи можливості нападу комуністів не то на саму Формозу, але навіть на менші острови, що лежать біля берегів Китаю, як Квімой і Матсу, фахівці вираховують, що комуністи мусіли б зосередити для цього від 5 до 10 тисяч поромів, які забирають по 40-50 вояків, в тому числі й охорону. Очевидно, що передумовою успіху такої морської операції мало б бути опанування повітряного простору. При цьому береться під увагу, що комуно-китайці дістали б від Совєтів кілька підводних човнів.

Новий журнал: „На Слідах"

У Лос Анджелесі в Каліфорнії почав виходити новий український журнал, двомісячник „На Слідах". Його перше число, датоване місяцями січень-лютий 1955 р., має 32 сторінки великої чвірки, з обкладинкою арт. Я. Гніздовського й численними клішами. Редаґує журнал Колеґія в такому складі: П. Балей, В. Гаєвський, Л. Романюк і С. Старів. Видавцем є відомий український громадянин Каленик-Лисюк. „На Слідах" виходить при Українському Національному Музеї в Каліфорнії. Зміст першого числа складається з низки статтей на громадські й культурні теми, інформаційних нарисів, белетристичної частини, хроніки і т. д. Вміщено також ніде ще недрукований лист Симона Петлюри до одного з українських генералів, на жаль — без подання дати.

ПЕЙПІНҐ ОСКАРЖУЄ ЗДА У ВИКЛИКУВАННІ ВІЙНИ

КОМУНО-КИТАЙСЬКИЙ УРЯД ПРИКРИВАЄ ОБУРЕННЯМ СВОЄ СТРИВОЖЕННЯ АКЦІЄЮ ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕРА

Токіо. — Звернення президента Айзенгавера до Конґресу в справі уповноваження його до акції в обороні Формози перед комуно - китайським нападом, комуно - китайці називають „безсоромним воєнним криком". Уряд червоного Китаю три дні нараджувався, як зареаґувати на акцію президента Айзенгавера, яка очевидячки була несподіванкою для комуністів. Захоплені своїм успіхом, що його мали при здобутті маленького острівця Ікіянґ біля Тажену, де 5,000 комуністичних вояків винищили 720 китайських національних оборонців, червоні правителі в Пейпінґу готовились до дальшої офензиви проти островів, які є в посіданні уряду Чіянґ Кай-шека, коли раптом заскочило їх звернення президента Айзенгавера до Конґресу з одночасним приказом до сьомої американської фльоти виплисти на води Формози. Промовчуючи факт, що ЗДА тільки зареаґували на комуно китайські воєнні дії й войовничі заповіді, радіо з Пейпінґу оскаржує американський уряд, що він буцім то повів „поважні приготування до нової війни". Протиставлючи звернення президента Айзенгавера заходам ОН про встановлення перемир'я в протоці Формози, комуністичне радіо називає згоду президента Айзенгавера на таке перемир'я „димовою заслоною", поза якою він ніби то приготовляє „аґресію" проти Китаю. Водночас червоні китайці висміюють зворот у зверненні президента ЗДА, що захоплення (комуністи кажуть: „визволення" Формози було б загроженям безпеки ЗДА.

Поява воєнних кораблів американської сьомої фльоти на водах протоки Формози, особливо ж приїзд туди 5-ти великих літаконосців і перекинення на Формозу з'єднань турбомоторових літаків, викликали тривогу у великих містах на китайському узбережжі. У Шанґаї, положеному на 200 миль на північ від Тачену, себто на поверх 400 миль від Формози, червоні нап'оспіх уладжують нові протилетунські гнізда. Під впливом офіційної комуністичної пропаґанди, населення в Китаї рахується з можливістю налету американських літаків.

ЗДА не інформували Франції про Формозу

Париж. — Вашинґтон не поінформував був раніше французького уряду про свої пляни щодо Формози — заявляють паризькі часописи, коментуючи останнє звернення президента Айзенгавера. Французи — твердять ці часописи — є кращими знавцями далекосхідніх справ, аніж американці, і вони вважають, що американський уряд зробив деякі тактичні помилки. Зокрема, американські чинники неслушно вживають міжнародно-правного арґументу, буцімто Формоза й Пескадори ніколи не належали до китайської суверенної держави, бо вони були під японським а потім під націонал-китайським правлінням. Коли і Чіянґ Кай-шек і Чу Ен-лай заявляють, що це — китайська територія, то американці не мають рації, твердячи, що Формозу й Пескадори можна трактувати, як суверенну державу, — пишуть французи. Звертається також увагу на те, що звернення през. Айзенгавера й демонстрація Сьомої фльоти на водах Формози ідуть врозріз з „примирливою" акцією генерального секретаря ОН Даґа Гаммершилда у справі звільнення з в'язниці американських летунів.

В Юґославії обмежено свободу рухів для військових атташе

Беоґрад. — В Юґославії проголошено гостре обмеження свободи рухів на території держави для військових атташе при чужинецьких посольствах і амбасадах. Коли якийсь військовий атташе або хтось із чужинецької військової місії хоче виїхати з юґославської столиці, він мусить за два дні наперед повідомити про це зв'язкового до юґославської армії. Коли ж хтось з них схоче відвідати якусь фабрику, чи військовий об'єкт, то мусить заявити про це за 15 днів наперед і подати причину свого заміру. Юґославські військові кола покликаються на подібні обмеження в інших державах.

В Єгипті засуджено вісім шпигунів з Ізраїлю

Каїро. — Найвищий військовий суд в Каїро засудив вісьмох жидів за шпигунство на користь Ізраїлю. На смерть засуджено двох: лікаря з жидівського шпиталю в Каїро й вчителя, як керівників шпигунської організації. Арештовано їх ще в липні мин. року у зв'язку з вибухами годинникових бомб в американській бібліотеці та в двох кінотеатрах у Каїро, і в поштовій конторі в Александрії. Ізраїльська преса представляє цю справу, як штучно спрепаровану єгипетськими органами для пропаґандивних цілей проти Ізраїлю.

Палата Репрезентантів обмежує свою слідчу діяльність

Вашинґтон. — Демократичні й республіканські провідники в Палаті Репрезентантів вирішили обмежити діяльність різних комісій, які займалися переслуханнями. Демократичний голова Комісії Правил, конґресмен Говард В. Смит, заявив, що відтепер переслухання-слідства будуть вестися тільки в дуже важливих справах, які відносяться до загальних інтересів цілого народу, до нового законодавства, або принаймні в таких справах, щоб оплачувалися кошти переслухань. Досі зголошено в новому Конґресі 18 пропозицій на ведення переслухань. У 83-ому Конґресі виникла була така „гарячка" у зв'язку з переслуханнями, що деякі комісії перетворилися з законодатних установ „на групи Шерлоків Голмсів", а їх голови заробляли собі на тому політичний капітал. 15 із усіх 19-ох комісій займалися веденням переслухань. Видатки усіх переслухань становили 2,189,550 долярів.

СЕНАТОРИ ЛІМЕН І АЙВС ЗГОЛОСИЛИ В КОНҐРЕСІ ОКРЕМІ ЗАЯВИ З НАГОДИ РОКОВИН УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

МОЛИТВИ ЗА УКРАЇНУ, ПРОВЕДЕНІ ВИСОКИМИ ПРЕДСТАВНИКАМИ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ У ПАЛАТІ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ І В СЕНАТІ, ВТЯГНЕНІ ДО КОНҐРЕСОВОГО ПРОТОКОЛУ

Вашинґтон. — У зв'язку з роковинами української державної самостійности і соборности, обидва сенатори з нюйоркського стейту, Герберт Лімен і Ірвінґ Айвс, зголосили в Сенаті окремі заяви, надруковані в Конґресовому Протоколі (Рекорді) з 21-го січня. Вони склали ці заяви безпосередньо після того, як Всч. о. М. Когут, протоігумен ЧСВВ, провів у Сенаті відому вже Молитву за Україну. Сенатор Лімен свою заяву попередив заввагою: „Пане Президенте! Хвилину тому ми почули молитву відкриття, яку провів нам наш гість, о. Когут. Це було заповіддю і гідним признанням факту, що завтра є День Української Незалежности. На згадку цієї найвидатнішої нагоди я приготовив окрему заяву і прохаю однодушної згоди вмістити її в друкованому Конґресовому Протоколі". Тому, що не було жадного спротиву, цю заяву надруковано і вона звучить:

Сен. Герберт Лімен

Заява сенатора Герберта Лімена

„Завтра, 22-го січня, в багатьох містах і місцевостях З'єдинених Держав будуть відмічені в традиційний спосіб роковини проголошення Української Незалежности в 1918 році. Моттом цих цьогорічних святкувань є підтвердження мети визволення для всіх народів і поневолених націй за залізною заслоною. Від Києва на південь і на захід по всіх розлогих і плодючих просторах України 40 мільйонів українського народу мужньо протиставиться совєтській тиранії, очікуючи дня свого визволення. Нарід України і всі народи Европи, що їх поглинула велика хвиля совєтського імперіялізму, мусять бути визволені не знищенням, але будовою, будовою такого порядку вільного світу, що розірвав би на шматки залізну заслону відокремленням непереможних сил волі. Справжнього й тривкого визволення не можна досягнути атомовою чи водневою бомбами. Визволення в дійсному його розумінні можна досягнути загальним миром. Бо мир, а не війна є справжнім союзником волі. Війна в модерному розумінні не може принести добра жадній нації і жадному народові. Правда, може статись так, що вона буде необхідна, і ми мусимо бути постійно готові на всяку можливість . . .

Український нарід упродовж своєї історії пережив багато довгих ночей жорстокого гніту. Він зазнав стільки століть болю й неволі, як жаден інший нарід на землі. Але я глибоко переконаний, що така тиранія не зможе вдержатись у мирному світі. Кайдани неволі розірвуться і розлетяться, як глина, якщо вони будуть виставлені на напругу миру. В цей День Української Незалежности ми, американці всіх національних походжень, вітаємо нарід України і, зокрема, громадян українського роду та українського походження в цій країні. Сьогодні ми більше, ніж будь-коли, здаємо собі справу, що ми самі так довго не будемо насправді вільні, як довго будь-який нарід буде поневолений".

Виступ сенатора Айвса

Сенатор Ірвінґ Айвс зі свого боку склав таку заяву:

„Пане Президенте! Це дуже до речі, що Всечесніший о. Микола Когут провів нам сьогодні вступну молитву. З нагоди роковин Української Незалежности, я щиро вітаю моїх співгромадян українського роду. Впродовж багатьох років я мав приємність познайомитись дуже докладно з великим вкладом для волі, що його внесли українські організації у всій нашій країні. Мобілізуючи антикомуністичні сили тут і закордоном, вони скріплюють гарячі надії на волю в поневолених країнах Східньої і Центральної Европи. Народи Совєтського Союзу, які десятиріччями двигають ярмо тиранії, мусять здобути свою незалежність і зайняти своє місце між вільними націями світу. Це дуже важливе, щоб зусилля для визволення Українського народу були безперервно скріплювані".

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** вислав на ім'я президента Індії Раєндрі Прасада „привітання" і щирі побажання миру та добробуту" з приводу п'ятих роковин Індійської Республіки.

● **Податковий Уряд** старається стягнути 118,459 долярів залеглих податків з Крайового Комітету для забезпечення справедливости подружжю Розенберґів та Мортонові Собелеві. Розенберґи згинули на електричному кріслі в 1953 році, а Собел відбуває 30-річну кару тюрми. Цей комітет заявив, що він не повинен платити податків від своїх прибутків, а всі гроші, які зібрав на оборону Розенберґів, вже давно витратив.

● **З Білого Дому** повідомляють, що президент Айзенгавер вирішив впродовж найближчих двох-трьох місяців не подорожувати далі як на відстань двогодинного лету аеропляном. За дві години президент зможе долетіти до Оґести в Джорджії, де він любить грати в ґольфа. Секретар Білого Дому, Джеймс С. Гаґерті заявив, що це рішення президента не спричинене жадною крайньою необхідністю, а проте, тільки нерозумна людина не догадається, що це має зв'язок з подіями коло Формози.

● **В стейті Юта** команда артилерії зарядила знищити 49,000 старих бомб, яких колись уживали для розпорошування ворожого війська. Щоб не робити великого гуркоту, ці застарілі бомби зривали в 30 секундових інтервалах.

● **Пані президентова Айзенгаверова,** засвітивши великий електричний ліхтар перед портиком Білого Дому, відкрила збірку серед матерів на фонд боротьби проти дитячого паралічу. Світло ліхтаря закликає матерів давати жертви на боротьбу проти поліо.

● **З крайової фундації** для боротьби проти дитячого паралічу повідомляють, що в 1954 році на лікування цієї недуги витрачено 11,500,000 долярів. Більше як половина з усіх 3,100 відділів цієї фундації потребують коштів на боротьбу проти поліо. Всіх видатків, в тому числі й на продукцію сироватки проти поліо, мала ця фундація — 28 мільйонів долярів.

● **Генеральний прокуратор** Герберт Бравнелл заявив, що після загострення контролі на кордонах Мехіко число нелеґальних переходів через ріку Ґранде зменшилося з 3,000 денно до 300.

В СВІТІ

● **З острова Тачену на Формозу** евакуйовано перших 200 осіб, жінок і дітей, які врятувались з острівця Ікіянґ, опанованого на минулому тижні комуністами. В часописах названо цей транспорт утікачів „кораблем вдів", бо більшість його пасажирів — вдови китайських вояків і партизанів, які згинули в боях за Ікіянґ.

● **Уряд СССР** запропонував Туреччині збудувати три текстильні фабрики на сплату впродовж 30-ти років. Офіційно турецький уряд повідомив, що він бере цю совєтську пропозицію під детальну увагу.

● **Комісія Об'єднаних Націй** у справах боротьби з міжнародною торгівлею наркотиками перенеслась з Ню Йорку до Женеви, яка лежить ближче до центрів міжнародного чорного ринку.

● **Під час катастрофи** у вугільному басейні Зонґульдак в Туреччині, про яку ми вже повідомляли, згинули 49 осіб, а 19 знаходиться у шпиталі. Про 15 вуглекопів все ще нема ніякої вістки.

● **В Англії** збудовано минулого року 350,000 мешкальних домів. Черчил заявив, що це — найбільший успіх за час його правління.

● **На кордоні Ізраїлю** й пустелі Газа під єгипетським правлінням знайдено знову три трупи: ізраїльського вояка по стороні Ізраїлю і двох арабів по єгипетському боці. Обидві держави обвинувачують одна одну в новому порушенні перемир'я.

● **Леон Деґрель,** бельґійський нацист і німецький коляборант під час окупації Бельгії, що його видачі домагався бельґійський уряд від уряду Франка, виїхав з Еспанії і буцімто прибув до Танджеру.

● **Едуард Ерріо,** колишній прем'єр і титулярний голова соціял - радикальної партії у Франції, який має вже титул почесного президента французького парляменту, дістав офіційно привілей — висилати приватні депеші безплатно. Ерріо — найстарший член французького парляменту і настарший з-поміж живучих колишніх французьких міністрів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАКОННА ВЕЛИКОДУШНІСТЬ

Свого часу деякі наші громадяни з непоінформованости або мотивів, яким не можна відмовити шляхетности, вчинили були галас у справі „оборони" тих імігрантів, які, під натиском обставин, головно під „репатріяційним" терором в Европі, допустились неточностей у своїх свідченнях і документах. В тягу цієї акції, що мала всі познаки „благородної гістерії", творено навіть „комітети оборони прав людини", проголошувано заклики до масової інтервенції та взагалі „мобілізовано" публічну опінію для „оборони" одного імігранта, а через нього й „принципу" невинности всіх інших, які мали чи сподівались труднощів з Іміграційною Службою. „Свобода", ЗУАДК і УКК зареагували на цю акцію заспокоююче, стверджуючи, що всякі „комітети оборони" будь-чиїх прав у цій країні є зайві і смішні, бо найкращою обороною кожного мешканця цієї країни є її Конституція, а в цьому конкретному іміграційному випадку — ще й самі іміграційні власті.

Цю думку потвердив тепер сам генеральний прокуратор З'єдинених Держав, п. Герберт Бравнелл, у своєму виступі на сніданку, влаштованому минулої середи в Ню Йорку Американською Іміграційною Конференцією, Крайовою Радою Натуралізації та Американською Радою Добровільних Допомогових Агенцій, до якої належить і наш ЗУАДК, що його представники також взяли участь у згаданому прийнятті.

Генеральний прокуратор ЗДА Бравнелл та представники Іміграційної Служби насамперед з'ясували й вияснили найбільшу в дотеперішній історії „гуманітаризацію" в поступуванні іміграційних властей, доказом чого може бути хоч би ліквідація кількох дотеперішніх „місць придержання" нелегальних або небажаних імігрантів, включно з ліквідацією справжнього імігрантського „острова сліз" — Елліс Айленд в Ню Йорку. З тверджень високих представників іміграційної влади виходить, що тепер є придержаних цією владою тільки 75 імігрантів, яких тримається переважно в готелях. Це ті, свобода рухів яких становила б поважну загрозу для безпеки країни. Інші особи, проти яких ведеться слідство в справах нелегального перебування в країні та неточностей в іміграційних документах, перебувають на волі за грошовою кавцією або на слово чести чи під гарантією їхніх рідних або відповідних гуманітарних інституцій. Ані генеральний прокуратор, ані представники Іміграційної Служби не подали кількости таких осіб, але з натяків та загальних підрахунків можна вносити, що їх є від 4 до 5 тисяч.

Говорячи про тих осіб, проти яких ведуться депортаційні доходження, генеральний прокуратор заявив, що в багатьох випадках це є особи, яких Іміграційна Служба не тільки не хоче депортувати, але, навпаки, бажає їм допомогти залегалізувати своє перебування в цій країні. Цей парадокс генеральний прокуратор пояснював деякими законними необхідностями. Справа в тому, що в іміграційному законі МекКаррена-Волтера сказано, що кожна „жертва іміграційних труднощів" може залегалізувати свій побут в країні тільки при допомозі спеціяльного закону в Конгресі, але щойно після того, як будуть вичерпані всі інші можливості такої легалізації. Отже, Іміграційна Служба намагається ті можливості „вичерпати" і, де це тільки можливе, легалізувати побут імігранта адміністраційним порядком.

Ця великодушність американського іміграційного закону та іміграційних властей, потверджена найвищим їх представником, повинна остаточно заспокоїти всі ті „жертви іміграційних труднощів", які попали в конфлікт з іміграційним законом під натиском страшних обставин — марива репатріяції на певну смерть від большевицької кулі або на каторзі. Очевидно, що всі такого роду випадки розглядаються індивідуально, але завжди під тим самим кутом: допомогти „жертві іміграційних труднощів", а не переслідувати чи карати її. Досі невідомий ані один випадок, щоб таку жертву депортували.

Американський закон не тільки справедливий, але й великодушний, головно для тих, що попали в конфлікт з ним не через те, що хотіли його оминути чи переступити, а під натиском обставин та для самозбереження й охорони від совєтського беззаконня. Немає сумніву, що справедливі і великодушні американські закони матимуть і своїх найбільших звеличників та оборонців саме в тих жертвах чужого беззаконня, які з цієї великодушности самі скористали.

Микола Кокольський

МОЛОДІ ЗЛОЧИНЦІ

Недавно суд у Брукліні засудив двох хлопців у віці 17 і 18 років на досмертну тюрму за вбивство. Велика кількість злочинів, доконуваних малолітніми злочинцями, непокоїть американське громадянство. Кримінальна статистика показує, що ця грізна хвиля постійно зростає, що кільканадцять-, а то й кількалітні хлопчаки чи дівчурі вміють жорстоко знущатися над уросними противниками, не раз із найближчого оточення, та що не бояться вжити проти них ножа й револьвера.

Проти цього болючого й нездорового явища зареагувала в першу чергу, як і належить, влада. Збільшені кількісно поліційні стежі перебігають міські вулиці й завулки, слідкуючи уважно за кожним підозрілим гуртом підлітків, що вечорами безцільно волочаться в сутінках міста. Кілька тижнів такої зміцненої поліційної уваги відбилися дуже корисно на вигляді великоміської вулиці. Зникли з неї табуни галасливих підростків, і люди, втомлені цілоденною працею, можуть спокійно відпочивати. Та поліційні засоби є тільки паліятив. Вони корисні навіть дуже, але недостачальні, бо діють тільки на поверхню молодої душі. І тому конечні є засоби, які прямували б в глибину тієї душі, які формували б її за кращими зразками і давали їй глибокий зміст, словом — відповідні виховні засоби.

На молоду душу впливає життя усіми своїми сторінками, ясними й темними, добрими й злими, високими й низькими, правдою і брехнею, красою і гидою. Завдання виховника полягає не так в тому, щоб активно виступати проти неґативних сторінок життя. Багата душа протиставить наказам своє я і часто вибирає наперекір забороненим, а тому й пожаданий овоч. Тому основою доброго виховання можуть бути тільки ясні, позитивні сторінки, подані у формі, що промовляє до почувань молодої душі, наповнює її шляхетним змістом та різьбить характер. Ясна річ, що неґативні сторінки життя мають в собі також чимало повабу, зокрема для молодої душі, що не знає їхньої справжньої вартости і фальшиву позолітку бере іноді за правдиве золото. Душевна боротьба, яку зводить молода людина, дуже важка, коли зважити обставину, що розумові гальма, які здержували б пристрасті, тут ще дуже слабкі, а головну ролю відіграють емоції. Ясна річ, що виховник не може стояти осторонь цієї боротьби, а зобов'язаний прийти з відповідною допомогою. Очевидно, що легше запобігти пожежі ніж її гасити. Отак і з вихованням. Краще запобігти душевній боротьбі де тільки можна, ніж гасити її, коли вона вже розгориться. А запобігти можна в багатьох випадках. Треба тільки відважно глянути правді ввічі і сказати своє тверде слово.

В пошукуванні шкідливих впливів на молодь американське громадянство, свідоме своїх обов'язків супроти молодого покоління, звернуло увагу на т. зв. камікси, які дітвора ковтає цілими фунтами. Ці крикливо кольоровані зшитки з хворобливо сенсаційною тематикою, що крутиться довкола злочинів, убивств та любощів, манять юних читачів, як опій і як опій затруюють їхні душі. Ця нездорова лектура розпалює добілого їхні пристрасті, скривлює погляди молодої людини на життя, і напевно не один молодечий злочин можна записати на її конто. Тому громадянство зовсім слушно повело поважну протикаміксову кампанію, яка — маємо надію — закінчиться успішно.

Заабсорбоване кампанією проти каміксів громадянство забуває про інші примани, що баламутять юну душу і протидіють її позитивному вихованню. Згадати хоч би непереборливі телевізійні „шови", тематика яких крутиться довкола вибуялої еротики та різних злочинів з убивством включно. І робиться страшно за майбутнє тієї молоді, що виховується на несамовитих історіях, де револьвер, спрямований в груди людини, і вбивство стали буденним явищем. І знову треба ствердити, що не один злочин вийшов із цього нечистого джерела. Громадська думка може вчинити чимало і в ділянці телевізійних програм. Треба тільки, щоб вона повела таку саму поважну кампанію проти нездорових „шовів", як проти каміксів.

Життя сьогодні надто складне і надто багато в ньому тіней, що утруднюють виховну працю, ведену батьками, школою й Церквою. Та в цілості цієї праці є одна поважна хиба: немає цілевої координації. І тому стаємо перед питанням: чи не прийшов момент, щоб тягар виховної праці перекласти ще на одні плечі, на окреме виховне тіло, створене державними чинниками. Адже держава заінтересована в належному вихованні своїх майбутніх громадян не менше як батьки. Цей виховний орган скоординував би виховну працю батьків, школи й Церкви і в порозумінні з ними накреслив певні виховні напрямні й виховні ідеали, які зобов'язували б усі інституції, де кристалізується юна душа, а з нею і майбутнє нації.

Юрій Таркович

БРЕШИ, ТА МІРУ ЗНАЙ!

Московська газета „Правда" з 9 січня ц. р. вмістила розмову свого кореспондента з совєтським міністром радіотехнічної промисловости Калмиковим. Міністер заявив, що цього року буде випущено 500.000 телевізійних апаратів, тобто в два рази більше, як минулого, коли випродукувано всього 250,000. При цьому міністер не згадав ані словом про те, що ця цифра є значно нижчою від накреслених плянів „крутого" піднесення продукції товарів широкого вжитку, куди входить також продукція телевізійних апаратів. Як це часто в Совєтах буває, міністри забувають заплановані цифри, які вони самі перед тим подавали.

Наприклад, в 1954 році заплановано випустити 325,000 телевізійних апаратів, тобто на 75,000 більше, як в дійсності випродукувано. В 1953 році, коли московські диктатори обіцяли населенню золоті гори, заявлено, що в 1955 році буде випущено коло 760,000 апаратів. А тепер міністер Калмиков називає вже значно меншу цифру — 500,000. Від виконання пляну на 1955 рік уряд відмовився ще перед тим, як почали його здійснювати. Отже кремлівські обіцянки виявились свідомою неправдою, так само, як це бувало за Сталінової ери.

У країнах вільного світу не говориться про „круте" піднесення, але зате існує вільна ініціятива та приватна власність, і завдяки цьому в більшості цих країн випускають — в порівнянні з числом населення — значно більше телевізійних апаратів, як в Совєтському Союзі. Франція, наприклад, населення якої в п'ять разів менше від населення Совєтського Союзу, має понад 300,000 апаратів. Великобританія з приблизно 50,000,000 населення має їх понад 2,000.000. В З'єдинених Державах у 1952 році їх випродукувано 5,000.000 а в 1953 р. — 6,-000.000. У вересні 1954 р. в ЗДА було вже 31.000.000 телевізорів. Отже, кожен п'ятий американець користується своїм телевізором. Найновіші статистичні дані з січня цього року говорять вже про 35,000.000 телевізійних апаратів в ЗДА.

В Совєтському Союзі, не зважаючи на „виконання й перевиконання" плянів, все якось кульгає. І надавчих телевізійних станцій там далеко менше, як в країнах Західньої Европи, не говорячи вже про ЗДА. На колосальній території СССР є лише чотири надавчі телевізійні станції, тоді як Західня Німеччина і Франція мають кожна по п'ять, а Англія вісім. Відомо, що телевізійні станції — на відміну від радіовисилень — охоплюють розмірно малу територію. А територія Совєтського Союзу приблизно в 40 разів більша за територію західньоевропейських країн.

Обниження совєтського пляну випуску телевізійних апаратів в 1955 році на 260.-000 свідчить про те, що московські диктатори насправді ніколи й не думали додержувати своїх обіцянок щодо підвищення продукції не тільки телевізійних апаратів, але взагалі всіх товарів широкого вжитку. Це свідчить також і про те, що Кремль іде шляхом Сталіна і звертає всю свою увагу на розбудову важкої індустрії, яка є для них найважливішою з огляду на систематичне готування до воєн. Сам Хрущов потвердив цю нашу тезу на нараді будівельників у Москві в грудні 1954 р. Він ясно і категорично заявив, що „ми повинні в першу чергу розбудувати важку промисловість для зміцнення оборонноздатности країни". Відомо, що означає в совєтській термінології вираз „обороноздатність країни" — це готування до війни, яку Кремль увесь час намагається спровокувати в тій чи іншій країні світу.

БЕЗДІТНА ВДОВИЦЯ

„Плач, Вкраїно,
Бездітна Вдовице!"
(Т. Шевченко)

Париж, січень 1955 року.

При кожному відвідуванні Парижу буваю в Бібліотеці імени Симона Петлюри (Bibliotheque Ukrainienne, 24, rue Glaciere, Paris 13, France). Сумна історія цієї Бібліотеки, як смутна також історія України. Створена зусиллями патріотів-українців з цілого світу, після смерти Головного Отамана С. Петлюри, ця Бібліотека успішно розвивала свою діяльність аж до останньої війни. Множилися збірки, що відносяться до боротьби за незалежну і соборну Українську Народну Республіку, книги, рукописи, документи, малюнки, карти — все це зробило Бібліотеку осередком культурного українського життя в Парижі.

Цьому розвиткові Бібліотеки зробила кінець німецька окупація Парижу в 1940 році. Furor Teutonicus (тевтонська лютість) німецьких фашистів обернувся також проти Бібліотеки. Гітлерові „надлюди" рішили знищити цінну Бібліотеку, щоб не було й згадки про боротьбу українців за свою державність. Найціннішу частину Бібліотеки вивезено в Німеччину і там вона загинула. Наражаючи своє життя на небезпеку, українські патріоти постаралися, непомітно для Гітлерових дикунів, винести із Бібліотеки деякі цінні книги й речі. Але це були тільки крихти з колись багатого столу.

Та сама недоля спостигла і Архів Михайла Драгоманова, що був перед війною перевезений із Болгарії і знаходився в Українському Науковому Інституті в Варшаві: німецькі нацисти вивезли його невідомо куди, і так пропали без сліду дорогоцінні матеріяли для історії українського руху в другій половині 19 століття.

Не зважаючи на глибокі рани, що їх завдав німецький фашизм, Українська Бібліотека ім. Петлюри в Парижі відродилася по закінченні війни. Тут, як і раніше, збирається українська і чужа преса, різномовні книги, документи і джерела для історії України.

На жаль, українська еміграція в Парижі, нечисленна й обтяжена боротьбою за своє існування, не може належно використати ті матеріяли, що знаходяться в Бібліотеці. Мені думається, що Бібліотека зробила б величезну послугу для українознавства, в широкому значенні цього слова, коли б приступила до видання друком ціннішої частини своїх матеріялів. Ці матеріяли-унікати можуть, на випадок нещастя, пропасти, а тим часом вони мають велику вагу для освітлення української визвольної боротьби. Ці матеріяли охоче придбає кожний українець, де б він не був, бо це — живе джерело знання. На цю справу, безперечно, можна зібрати кошти в цілому українському світі.

Дехто може сказати: опіка Бібліотекою ім. Петлюри, це, в першу чергу, повинність українців у Франції. Але треба пам'ятати, що тутешня українська еміграція вже стара. Молоде покоління, через недостатню опіку батьків, втратило свою мову і національну свідомість: це — французи „d'origine Ukrainienne" (українського роду). Процес асиміляції еміґрантів відбувається у Франції скорше, як у будь-якій іншій країні. Тому то треба, щоб розвитком Бібліотеки зацікавився весь український світ і дав їй моральну та матеріяльну піддержку.

Не міг я покинути Париж, не провідавши вдови Головного Отамана — пані Ольги Петлюри. Високо, аж на сьомому поверсі, мешкає самітна вдовиця. В розмові згадуємо давні часи і перипетії боротьби за УНРеспубліку, коли пані Отаманова з своєю донечкою Лесею ділила труд і небезпеки з С. В. Петлюрою. Не раз тоді ворожі сили могли захопити Головного Отамана, його штаб і родину. Але Доля судила інакше.

Пані Отаманова зазнала глибокого горя, через втрату свого мужа 25 травня 1926 року. Леся лишилася єдиною радістю своєї матері. Але невблаганна недуга — сухоти — взяла в молодому віці також Лесю. Пані Отаманова живе споминами про те, що колись було. Її цікавить діяльність Бібліотеки, а про все інше вона каже словами Біблії: „Суєта суєт"...

Viator

ПОЖНИВ'Я НАУКОВИХ КОНВЕНЦІЙ У НЮ ЙОРКУ

Кінець грудня кожного року — це час річних конвенцій американських наукових асоціяцій, товариств, установ тощо. Не вважаючи на важливість цих конвенцій, українська громадська думка мало присвячує їм уваги чи то на сторінках преси, чи журналів, не говорячи вже про наші товариства й установи. В загальному можна сказати, що тільки завдяки ініціятиві й добрій волі та самопожертві одиниць українська наука тут і там позначається на загальноамериканській чи канадійській науковій роботі. Українські вчені в дуже незначній кількості беруть участь у працях щорічних наукових конвенцій, а на деяких з'їздах їх узагалі немає, хоч у нас є (й то непогані) спеціялісти в поодиноких ділянках людського знання, зокрема ж гуманістичних наук.

Найвизначніша участь українських учених в недавніх з'їздах у Ню Йорку була в славістичній конвенції Американської Асоціяції Вчителів Слов'янських і Східньо-Европейських Мов (так звана ААТСЕЕЛ). Разом виголошено п'ять українських доповідей, в тому числі одну на загальнославістичній сесії. Українські учасники були помітні теж і в дискусіях і в організаційно-наукових питаннях.

Слабша була участь українських науковців на конвенціях Асоціяції Модерних Мов (тільки одна доповідь), Американського Назвознавчого Товариства (одна доповідь) та ін. Зовсім не було видно, напр., наших славних діялектологів з Америки на конвенції Американського Діялектологічного Товариства, не видно було українців на з'їзді американських етнографів-фолкльористів та на конвенції Лінґвістичного Товариства Америки. Тільки одна особа мала з'їздову відзнаку з назвою одної української установи.

Оце були б загальні підсумки української участи в згаданих конвенціях. (Не беремося писати про з'їзд істориків, який теж відбувався в тому часі й у якому приймали участь деякі українські вчені, тому що ми не мали змоги його обсервувати).

Коли підходити до цієї участи з історичної перспективи, то треба ствердити на цьому відтинку великий крок вперед. Там, де давніше не було ані однієї доповіді українського вченого, там, де взагалі ніхто з українців не показувався, сьогодні є доповідачі й дискутанти, які не то дорівнюють своїм колегам у знанні предмету, але тут і там перевищують їх ерудицією, ознайомленістю з тереном, методою й добачуванням проблем там, де, здавалося б, уже „все сказано". Через наплив українських науковців після другої світової війни, українська участь у науковому житті Америки й Канади помітно зросла, а це, звичайно, позначилося й на працях американських наукових конвенцій, зокрема починаючи з 1950 року (Ню Йорк, Дітройт, Бостон, Шикаго). Отже поволі, ступнево, крок за кроком ми здобуваємо „науковий сектор", хоч є тут, звичайно труднощі, упередження й перешкоди.

Та крім цих — наскрізь позитивних — здобутків, є деякі недоліки. Основний недолік — це неспівмірність наших можливостей із фактичною участю в науковій праці Нового Світу. Якби тільки половина українських науковців взяла щорічно участь у згаданих конвенціях, ми мали б справжню сатисфакцію за включання в американсько-канадійське наукове життя, за контакти з інтелектуальними сферами цього континенту, а вслід за цим успіхи для наших загальнонаціональних потреб. Отже активізація наших учених в загальноамериканському науковому житті — одне з актуальних питань нашого життя, і на цю справу треба б звернути пильну увагу не тільки самим ученим, але й нашим установам та організаціям. Ці останні повинні морально та матеріяльно підтримати наших інтелектуалів у праці в цьому напрямку, щоб не повторялися щораз частіші випадки, що той чи той не приїхав на з'їзд із-за браку відповідних фондів.

З інших справ можна висунути справу репрезентації на книжковому ринку, коли йде про наукові видання. З нагоди з'їздів американські видавництва й книгарні влаштовують окремі стенди з новою літературою в англійській, французькій, еспанській, німецькій та інших мовах. Із слов'янських мов звичайно виставлені книжки в російській та польській мовах. Насувається само собою питання: чи не могли б наші видавці й книгарні (скільки ж ми їх уже тепер начислюємо?) зговоритися й зорганізувати один репрезентативний кіоск з українськими науковими виданнями? Думаємо, що це було б не тільки корисне для української справи, але й принесло б матеріяльну користь самим видавцям і книгарям: можна б продати не одне видання, чи хоч би дістати на нього замовлення.

Вкінці ще одна справа: товариський контакт із науковцями з різних сторін континенту, а то й з-поза Америки. На американські наукові конвенції приїздять не тільки американці й канадійці, але й деякі вчені з Европи. В формі товариської зустрічі чи бенкету, можна було б познайомити їх з українським життям і проблематикою. Інші це роблять, чому ж би ми мали стояти позаду. Отак, напр., усім славістам і україністам досі живе в пам'яті прийняття й товариська зустріч у Гарвардському Клюбі в Бостоні в 1952 році. Пригадуємо недавній з'їзд славістів у Вінніпеґі, де завдяки ініціятиві Комітету Українців Канади влаштовано зустріч представників майже всіх слов'янських груп у Канаді й проведено корисний з кожного погляду вечір.

В 1955 році більшість гуманістичних асоціяцій Америки має відбути свої з'їзди в Шикаґо в готелі „Палмер Гавз". Треба б українській громаді відповідно приготовитися до цих з'їздів, щоб ми могли за рік записати на наше конто дальший крок уперед на полі українсько-американських і канадійських взаємин та інтелектуальної співпраці.

Д-р Яр. Рудницький

Петро Кізко

НА ЦІЛИНУ

(Оповідання)

(7)

Ониська ждала на материну відповідь, як злочинець на присуд судді. Цей присуд був суворим і шорстким:

— Викинь з голови, дурна. Не хочу про Косова, чи як його, й чути. За тих он секретарів брата й батька позбулася, ще й сама пропадеш. На роботі згнию, а не хочу бачити тебе за секретарем комсомолу. Чуєш? Щоб це було останній раз. Краще он про батька довідайся, що з ним, чи ще живий, чи, може, вже розстріляли.

— Мамо, нас же за батька вислати можуть, як не допоможе Валентин, — знову спробувала переконати матір Ониська.

— Нехай висилають.

Ониська, розчарована й схвильована, відвернулася від матері, закуталася з головою коцом і заплющила очі. Але заснути вона не могла. Перед її очима стояв Валентин Косов, високий, стрункий, плечистий, чорночубий. Там за ним усі московки бігають, та він і не гляне на них. Що з того, що він руский і секретар? Адже тепер усі однакові, всі під однією владою і в одній країні живуть, усі радянські. Що з того, що мати он як думає, а вона теж радянська, така, як і руські. Яка тут різниця? Що мовою інакшою говорять?

З тими думками Ониська прокинулася і мовчки, сумна та нахнюплена, пішла на роботу. Там, на межі між озимим посівом і прокопуваним каналом, здибала Валентина, що ремонтував в полі трактор.

— Здрастуй, Валентине! — привіталася до Косова.

— О, здоров буля, ранняя пташко! Ставай, помагатимеш трактор ремонтувати!

— Тобі жарти, а мені сльози

Ониська колупнула вилами в землі.

— А то почему же? Вот, понімаєш, комсомолка мені! Разве тобі не нравиться на цілині?

— Наравиться, але мати мене до тебе не пускають, — знову колупнула Ониська землю.

— Мать? — Косов стукнув молотком об тракторне колесо. — А што мать до тебе, тоїсть, до твоєї любови має? В нас жизнь вольная і вольно кому угодно і з ким угодно бить. Е, то пусте, Ониську! Ось як вистроїм нові дома, так і свадьбу закатім! Харашо, моя дорогая?

Косов підійшов до дівчини, обняв її й притиснув до себе.

— Люди побачать, Валентине!

— Пусть відять. Всьо равно женіться будєм.

— Не знаю. Я прийшла тобі сказати, що ми, мабуть, більше не будемо зустрічатись. Ти не приходь до мене.

Косов почервонів. На висках у нього випнулися сині жили. Видно було, що ці слова, немов гострим ножем, різонули його амбіцію механіка, секретаря комсомолу і „старшого брата".

— Ониська! — переборюючи в собі злість, промовив Косов тихо і глухо. — Ти ж знаєш, што я люблю тєбя. Люблю так, как нікаво на свєтє! Повір, што ти для мєня всьо адно, что жизнь моя!

— Але я не можу, — вперто настоювала на своєму дівчина. — Як би я тебе не любила, але проти волі матері не піду.

До трактора наближались люди.

Ониська зобачила їх, узяла вила на плечі і рушила від Косова. Хлопець гукнув навздогін:

— Приході вечором сюди, я допізна тут буду.

Ониська оглянулась.

— Добре, зайду з роботи.

Косов був лютий до несамовитости.

— Чортова хахлушка... Я ще тобі покажу, як мені в душу плювати!

Косов задумав щось лихе. Це було видно з його нервових рухів, з того, як часто він курив і безладно порпався в тракторі. Цілий день прововтузився й майже нічого не зробив. Добре, що обліковець — „свій в доску", запише в книзі, що слід.

Ще гірше почувала себе Ониська. За цілий день вона лише три-чотири копички гною розкидала. Весь день навертались сльози на очі, пекло під грудьми. Раз, що, нема де правди діти, вона таки любила Косова, друге — жаль було матері, а без Косова вони не виживуть. Плуталася в думках, як поміж дерев у густому лісі.

Рішила була не заходити до Валентина, але дівоче серце не втрималось — пішла.

У вечірніх присмерках Косов угледів її здалеку. Хоч було вже прохолодно, розстелив біля трактора теплу фуфайку й ліг на неї горілиць, заклавши руки за голову. Дивився в чорніюче небо. Немов не бачив, не чув, як підійшла до нього дівчина.

— Оце ти так робиш? — спробувала Ониська зажартувати, але Косов почув, як тремтів її голос.

— За тобою й робота не йде. Сядь біля мене, нехай хоч востаннє наговорюся з тобою.

— Я й постою. Кажи, що ти хочеш?

— Я хочу тобі сказати, що без тебе не буде мені жизні. Та й тобі з матір'ю не солодко прийдеться. А ми всдь моглі б жить счастліво, Онисю. Скажи, зачем ето ти дєлаєш?

— Я вже казала тобі.

Косов звівся на лікті рук, потім устав на весь зріст.

— Ониську!

— Що?

— Я хочу тут посидіти з тобою востаннє. Глянь, уже зовсім стемніло. Нас ніхто не побачить. Сідай!

— Я піду. Мати будуть боятись, що так пізно з роботи нема. Ми ще поговоримо, бувай!

Косов перегородив Онисьці дорогу.

В полі було вже темно. Небо було беззоряне.

— Ні, ти не підеш. Я тебе не пущу, — схопив Косов дівчину за руки, сіпнув до себе і стиснув в обіймах.

Ониська рвонулася, але руки в Косова були, немов залізні.

— Що ти робиш! — безсило скрикнула дівчина, перестрашена зухвальством Косова.

— Остав мене, Валентине, що ти зі мною робиш, Боженьку мій, матінко моя!

Але ніхто не чув її крику й не бачив її пручання...

* * *

Над Казахстаном стояла темна осіння ніч, коли глибоко прокопаним каналом, по якому ще не йшла вода, тікала від механіка і секретаря комсомольської організації Косова, від матері і від усіх людей Ониська Громенківна. Сором перед небом і землею гнав її світ-за-очі. Вона вже не могла глянути матері в очі, в ті сповнені ласкою і добротою очі, які гріли її, ростили й плекали. Та й чи ж варто тепер повертатися до тих материних очей?..

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Міннеаполіс, Мін.

22 січня в Твін Сіті

Коли українське громадянство довідолося з місцевої американської преси м. Міннеаполісу про те, що на вечорі, присвяченому Дневі Державности, має бути біля 1,000 осіб учасників та про те, що „колишні українські борці" будуть головними доповідачами на врочистій академії 22 січня, як рівнож, коли в часописі „Свобода" було оповіщено про заходи місцевого відділу УККА в губернатора Міннесоти, щоб він проголосив День Державности всестейтовим святом, то прийнаймні частині українського громадянства здавалося, що, врешті крига на цьому відтинкові проломлена та що давно очікувана плавба до наміченої цілі стала знову можливою. Багато згодиться, що таки так і сталося, та що описані події треба не інакше трактувати. Дійсно, перша невеличка та дещо стримана змістом замітка в місцевій газеті, до речі з виразною тенденційністю підкреслити несуттєве (заголовок звучить: „Колишні старшини російської армії будуть промовцями в місті в суботу""), викликала додаткове зацікавлення місцевої преси, внаслідок якого було інтервеніййовано в справі свята ще раз, спочатку в голови місцевого відділу УККА через приватну телефонічну розмову, а потім і особисто на святі дня 22 січня. В цьому сприяли такі співрозмовці, як д-р С. Кротюк, ген.-хор. К. Смовський, полк. В. Філонович, А. Амерслав та проф. О. Петрів, які обширно освітлили кореспондентові місцевої „Міннеаполіс Морнінґ Трібюн" п. Д. Гафрі про українську боротьбу та українську історію взагалі, чим автор був досить зацікавлений і живо приймав участь в розмові. Внаслідок цієї розмови появилася на другий день ще одна, цим разом ще прихильніша до української справи стаття під заголовком „Кровні дні першої боротьби з червоними", в якій коротко нав'язано до спогадів з Визвольних Змагань, що їх виголосив ген.-хор. К. Смовський, та підкреслено заслуги України в боротьбі з комунізмом, як також виразно зазначено, що серед учасників розмови існує переконання, що війна між Росією та ЗДА є неминучою та що Україна разом із іншими поневоленими націями знову здобуде втрачену волю.

Сумно, але варто підкреслити, що на святі було всього 150 осіб, замість очікуваних 1,000 та що частина громадянства дозволила собі в цей самий день влаштувати танці в Сент Пол, не повідомивши заздалегідь управу про це, так що ніяка зміна календаря імпрез та вечорів не була можлива в останню хвилину, а коли прийшлося говорити про зміну дати, то на управу був роблений тиск, щоб відкласти на інший день свято державности, але обов'язково відбути танці і т. п.

В загальному варто підкреслити добру роботу і погані наслідки, бо лише таке враження можна було винести зі свята Державности 22 січня в м. Міннеаполісі. Вина в цьому лежить, на думку дописувача, на впертій поставі деяких прошарків українського громадянства, які не можуть відрізнити поодиноких дерев з-посеред лісу, не вміють (варто б навчити), або не хочуть (варто б вияснити, чому) шанувати свою історію та свої визначні дати, оправдуючи своє неґативне ставлення до подібного роду імпрез амбіцією, персональною упередженістю, формалістикою, політичним віровизнанням тощо — одним словом хворобливістю всім нам знаною.

Гарний успіх програми треба завдячувати таким знаним та відданим українській справі співучасникам, як проф. О. Грановський, полк. В. Філонович, — головним промовцям в англійській та в українській мовах, — та ген.-хор. К. Смовський, що розповів ряд спогадів з часів Визвольних Змагань та з особистих військових пригод. Прекрасну частину вокального співу треба завдячувати передусім проф. О. Мартиненкові. Він виконав пісні, як „Арія Ігоря" з оп. „Князь Ігор", муз. А. Бородіна, „Пісня Тараса" із оп. „Тарас Бульба", муз. М. Лисенка та „Безмежнєє поле", муз. М. Лисенка. Зоя Мельниченко прекрасно виконала пісню „Зимою" на слова О. Олеся, муз. Степового та „Арію Аїди" з оп. „Аїда", муз. Верді. Знана деклʼяматорка Галина Кротюк чуло та щиро прочитала з пам'яті вірш О. Олеся „Вітри і бурі весняні". На закінчення програми хор парафії св. Юрія, під дириґуванням о. протод. М. Бриня виконав чотири українські мелодії: „Ой, пряду, пряду" та „Дударик", муз. М. Леонтовича, „Ставок заснув", муз. обробка Котка та „Прославний хор" із оп. „Тарас Бульба", муз. М. Лисенка.

На святі прийнято дві резолюції УККА в українській та англійській мовах, в яких підкреслено значення Дня Державности для українського народу та для всього вільного світу. Резолюції будуть розіслані до американських сенаторів та конґресменів, як рівнож до місцевих часописів та до українських видатних діячів та організацій. На пропозицію дир. М. Демʼянчука складено текст привітальних листів до губернатора та майора міста Ню Йорку з нагоди проголошення в цьому місті та стейті День 22 січня всестейтовим святом.

У святі приймали участь також українські пластуни, за що їм разом зі всіма учасниками програми належиться признання. Стилістичне та гарне художнє оформлення сцени в формі великого розкішного тризуба та гербів України треба завдячувати О. Булавицькому, невтомному та відданому українському артистові - маляреві та патріотові. При вході на залю вивішено всі чотири оригінальні декларації - універсали Центральної Ради, які зумів зберегти, протягом 37 років еміґрантського життя, полк. В. Філонович. Свято закінчено відспіванням Українського Гимну.

О. Л. Л.

Ню Йорк, Н. Й.

Річні Збори 204-го Відділу Українського Народного Союзу

Дня 22-го січня 1955 р. в приміщенні православної Церкви св. Володимира при 14-ій вул. в Ню Йорку, в присутності понад 50-ти членів, відбулися Річні Збори 204-го Відділу УНСоюзу. Збори відкрив предсідник Павло Марко, який, після привіту присутніх та вшанування пам'яті 12-ти померлих в 1954 р. членів, подав порядок дня та запрошував вибрати Президію Зборів. На голову Президії Річних Зборів одноголосно обрано сеньйора відділу Петра Сокальчука, на заступника адв. М. Гаврилка та Жеребецького, а на секретаря д-ра Прокопа. Звітування управи розпочав предсідник П. Марко коротеньким оглядом праці відділу. Фінансовий секретар В. Гасій заявив, що до Централі відіслано у 1954 році 33 тисячі долярів, приєднано нових 137 членів, а відійшло 57. Він був делеґатом на Конвенцію УНСоюзу, брав участь в імпрезі 60-ти ліття УНСоюзу в Ню Йорку, давав оголошення в „Свободі" про справи відділу, носив прапори до померлих, вислав до членів біля 3,600 листів та 400 карток. Він, як також касир п. Крочак, здали фінансовий звіт подрібно, який Контрольна Комісія в складі, д-р О. Соколишин, д-р Н. Козак та Олекс. Кулинич, провірила й знайшла все в порядку. Заступник предсідника Сокальчук теж виконував совісно свої обов'язки. Рекордовий секретар, Гр. Вакуменко звітував про свою секретарську роботу, як також й про функцію делеґата до Комітету Об'єднаних Організацій м. Ню Йорку — Філії УККА. Він також був делеґатом на Конвенцію УНС. Доглядачі хворих п-і Фаліоза, п. Благий та Гасій, як теж прапороносець А. Марко та Ст. Блай, як слід виконували свої функції. Адв. Гаврилко здав звіт як делеґат відділу до Об'єднаного Комітету. За Контрольну Комісію звітували голова д-р Ол. Соколишин та секретар Ол. Кулинич, які поставили внесок на абсолюторію Управі. Майно відділу становлять: 1) Сальдо 2,768.60 дол.; 2) Державні Бонди 150 дол.; 3) На банковій книжці 220.96 дол.; 4) Шери УНДому 250 дол. Стан майна на 31 грудень 1954 року був 3,389.56 долярів.

Після абсолюторії, Управу й Контрольну Комісію переобрано в цілості та намічено відзначити 30-ліття Відд. Пікніком, нагородити кількох членів за працю та зробити прогулянку на Союзівку. Не забуто й про народні цілі: на УККА пожертвувано — 50 дол., а на ЗУАДК — 25 долярів.

О. Соколишин

Дітройт, Міш.

Річні Збори Українського Лікарського Товариства

Дня 11-го грудня 1954 року, в приміщенні готелю „Статлер" в Дітройті відбулись 5-ті Загальні Збори Мішіґенського Відділу Українського Лікарського Товариства в Америці при участі 12-ти членів Товариства. В звітах Управи і в вичерпній дискусії проаналізовано досягнення і недоліки Товариства. Діяльність Товариства проявлялась в загальному в двох напрямках: внутрішнім і зовнішнім. На внутрішньому відтинку улаштовувано місячні сходини членів з фаховими докладами на різні теми для поглиблення знання членів та товариського співжиття на зовнішньому — Товариство брало живу участь в загально - громадських акціях та імпрезах, що відбувались на терені Дітройту.

Збори обрали нову Управу в складі:

Голова — д-р В. Прокопович; містоголова — д-р П. Джуль; секретар — д-р Й. Писарів; касир — д-р Р. Дутко; член Управи — д-р О.Недзвецький.

До Контрольної Комісії вибрано: д-р С. Парфанович, д-р С. Горошко і д-р Д. Ткачук.

Д-р Й. Писарів

Клівленд, Огайо

Дитяча світличка

Минулорічній голові 33 Відділу Союзу Українок Америки (ім. Лесі Українки) в Клівленді, п. Євгенії Дубас, треба, по стороні „мас", записати влаштування літнього дитячого садка в нашому місті. Теперішня голова цього ж відділу, п. Михайлина Ставнича, пішла логічно далі, зорганізувавши нашим найменшим зимову світличку.

Теоретично — невелика афера. Світличка відкрита всього раз у тиждень (в суботу) та й то тільки чотири години. Але хто в той час раз побував у „Лемко - Клюбі", той зрозуміє, що дає дітворі і ця коротка насолода. По волі й неволі організаторок: цукерок тим смачніший, що їсти його щодня дітворі не доводиться . . .

В неділю 10 січня, в одній з місцевих українських радіоавдицій, відбувся „вступ". Чудова казочка, оповіданнячко про дочок князя Ярослава — направду, „нова радість" у Клівленді!

А в суботу, 16 січня, в „Лемко" Клюбі — відкриття. І знову „без традицій": світличка чепурно прибрана, по стінах порозвішувані портрети з цілого „зоо" (робота орг. референтки п. Орисі Руденської й її дочки-пластунки Дади): столи вгинаються під дарами Божими (відповідальна — господарська референтка, п. Ганна Стецик). Штаб у складі: голова, культ.-освітня референтка (п. Марія Мельник — дружина сл. п. поета Миколи-Матієва Мельника), виховна референтка (п. Володимира Полянська), вчителька (п. Павлина Камінська) й вищезгадані, зараз при дверях приймає дітей з батьками й тут же „розлучає" їх. Ні одні, ні другі не протестують (ще б пак!).

Частина офіційного відкриття мала в рахунку і брак часу в батьків і . . . оскому в дітей. Після „воведення" голови 33 Відділу СУА, п. Михайлини Ставничої, вітання світлиці передали п. Олена Дуб (фахова садівничка м. Львова) та інж. Іван Фур (від „Рідної Школи"). А потім молитва дітей, під проводом учительки і слово забрав дитячий апетит. Ред. І. Ставничий жалів, що не зроблено кольорового фільму, але жаліти довго не довелося, бо . . . „кольорове" швидко зникло зі столів. Зате на залі заходила, заколувала всіма кольорами одягів і дитячих радощів „Подоляночка", „Царівна" й інші „предмети навчання".

Час збіг — як з батога тріснув! Перша лекція за дітьми. До побачення на другу суботу, світличко!

А організаторки і вчителька вкрапці: на початок прийшло 23 дітей — що зробити, як прийде двічі й тричі стільки?. Хоч сядь і, за рецептою „Сніжинки", накажи: „Побільшися, світличко!"

оНо

Роман Савицький

СТУДІО-ХОР „МОЛОДА УКРАЇНА"

Коли прислухаємося публічним виступам міш. студіо-хору „Молода Україна", насуваються нам певні думки, які торкаються з одного боку самої праці цього ансамблю, а з другої сторони проблеми продовжування нашої світлої хорової традиції. Факт, що „Молода Україна", це мішаний хор, — напроваджує нас до висновку, що діяльність саме цього ансамблю нав'язує безпосередньо до української хорової традиції, яка все базувалася в літературі і виконавстві на мішаних хорах. Правда, хорова справа була у нас настільки розвинена, що немале місце в ній припадало чоловічим і жіночим хорам, та все ж таки головним хоровим інструментом у нас був мішаний хор і він буде теж в майбутньому міралом росту, чи занепаду хорової ділянки.

Що сьогодні уявляє собою студіо-хор „Молода Україна"? Вже саме слово „студіо" у великій мірі відповідає на це питання. Та відповідаючи на нього докладніше — треба сказати, що „Молода Україна" — це невеличка група молодих людей, які роблять в нашій хоровій справі велике діло. Коли до того нагадаємо атмосферу своєрідного „збайдужіння" до всього, що прецизне і трудне, атмосферу, що поволі опановує на американському ґрунті душі нашої молоді, тоді ця наша відповідь набирає ще більш позитивного забарвлення.

Диригент „Молодої України", композитор Ігор Соневицький, працює послідовно і вперто з окремими хористами і цілим ансамблем над усіми складниками мистецького хорового співу, починаючи від науки сольфежу і вокалу, а кінчаючи на тонких нюансах ритміки, динаміки, інтонації і збірного звучання. Цією одинокою правильною методою формується у хористів їх погляд на мистецьку типовість їхньої праці і рівночасно дається їм ґрунтовне знання, без якого хорист, при сьогоднішніх модерних вимогах, є лише безпродуктивним статистом. Коли звернемо нашу увагу на добрі американські хори (а є їх велика кількість), то мусимо признати їх вищість над нашими, саме під оглядом докладности випрацювання і видатности кожного співака. Вже давно минули часи, коли вистачало мати добрий голос, щоб бути добрим хористом. Тепер вимагається від хориста твердого знання і виконавчої гнучкости, так само, як від члена доброї оркестри. Тим більше у нас, коли вже маємо за собою величезні досягнення капелі Кошиця, саму у цьому напрямі.

Отже під оглядом методики і систематики праці, якій усі хористи свідомо і жертвенно піддаються, находиться „Молода Україна" на правильній дорозі, яка без сумніву веде до найкращих результатів. І коли сьогодні тут і там чується обережні і надто несміливі голоси признання за виконанням хором, напр., творів Леонтовича, цих найкращих, але і найтрудніших зразків українського хорового мистецтва, то ці голоси згодом напевно переміняться в спонтанне захоплення повним, соковитим, але й прозорим звучанням добре вишколеного мішаного складу.

Це станеться, коли управі студіо-хору вдасться його організаційно зміцнити і притягнути до своєї трудної, в даних обставинах, — але дуже почесної праці якнайбільшу кількісті молодих голосів, — голосів, що бажали б цей Божий дар віддати для культивування нашої високої хорової культури.

Бенсон відмовився продати масло по надто низьких цінах

Вашингтон. — Секретар рільництва Бенсон відкинув оферти деяких експортерів продати їм 10 мільйонів фунтів масла, бо вони пропонували занадто низькі ціни. З департаменту рільництва не подано, які це були ціни, але з інших джерел повідомляють, що вони багато нижчі від 41-го цента за фунт, тобто від ціни, яку платять на міжнародному ринку. (Уряд платить фармерам за масло по 64.5 цента, згідно з політикою підтримки цін на фармерські продукти). Дехто гадає, що експортери подали таку низьку ціну для того, щоб довідатися, яка буде реакція департаменту рільництва. Подібна низька оферта була вже подана минулого року. Уряд вияснює, по якій ціні міг би він продавати масло, щоб не викликати замішання на світовому ринку. Досі департамент рільництва міг позбутися з державних складів тільки того масла, яке роздав задармо. Деякі країни протестують проти експорту американського масла, бо бояться, що кинені на світовий ринок 10 мільйонів американського масла можуть знизити ціни на їхнє масло, як головний продукт їх промисловости.

● 14 расових коней, так званих „ліпіцціанів", із славної школи циркової їзди у Відні, вернеться до Відня. Їх вивезено на Захід під час бомбардування Відня і вони перебували в американській зоні, де опікувались ними і їх приплодом. Большевики запевнили, що не „сконфіскують" цих коней, коли їх перевозитимуть через совєтську зону.

● Юґославія дістала 1 мільйон фунтів масла від ЗДА для потерпілих в минулорічній повені. Масло прибуло вже до порту Рієка (Фіюме).

З наших буднів

КЛОПІТ З КАЛЕНДАРЕМ

Останнє Різдво у нашій Метрополії пройшло під знаком календарних ускладнень. Хто святкував за новим, хто за старим стилем, хто раз, хто два рази, а декому і свята не були як свята, а одне непорозуміння.

На сміливий крок відважилось симпатичне містечко П., відоме в історії заробкової іміґрації з того, що наші хлопці з Ню Йорку їздили туди женитися. Політична еміґрація записалася в історії містечка тим, що змінила календар.

Просто — зійшлись парафіяни в церковній залі і в демократичний спосіб проголосували, що міняють юліянський календар на григоріянський. Так, що цьогорічне Різдво святкували мешканці П. вже за новим стилем, вкупі з цілою, можна сказати, Америкою.

Мої добрі приятелі з П. теж святкували в той змодернізований спосіб, з чого, між іншим, я і скористав, бо їздив до них на т. зв. Латинське Різдво. Та чи всі їх рідні та знайомі були повідомлені про важливі календарні зміни, що заіснували в містечку П.

Наприклад, у Клівленді, в стейті Огайо, нічого про це не знали їхні куми, панство Т. І ось, на саме наше Різдво старого стилю, в п'ятницю під вечір, заїжджає під хату повне авто гостей з Клівленду — на свята! . .

Входять в хату в різдвяному настрою, з гостинцями, з колядою „Застеляйте столи" — а тут ніхто не квапиться ці столи застеляти . . . В хаті тихо-мертво, ялинка, ніби, стоїть, але обідрана з прикрас, неосвітлена, господарі в шапі овертаймують, а діточки-похресники прикипіли до телевізора, оглядають ковбойські „містерії"... терії".

Наступає, розуміється, мала констернація: Що сталося? . . Як? . . Чому? . . Тут малі похресники виясняють ситуацію. Так, мовляв, і так, ми вже, кажуть, святкували американське Різдво . . . Ну, потім прийшли додому господарі, — збентежені, звичайно: „А, пробачте, ми не знали, не сподівались, забули вас повідомити, а тут, у нас, наступила зміна календаря". Ну, календар — календарем, але гостей треба прийняти, раз уже сидять в хаті. Так прийшлося влаштувати другі Свята. Вже без традиційного борщу і куті, зате з традиційною горілкою, пивом, вином і всім тим, що до того „білонґує".

Коло північ настрій був наскрізь святковий. Лунали коляди, щедрівки, з патефонних платівок із горлянок гостей, діточки наново освітили ялинку і заспівали „Джін ґел бел". І тут, раптом, кум з Клівленду, відомий громадський робітник, не зміг погамувати патріотичного серця, вийшов із себе і зробив господарям авантюру:

— То ви такі політичні іміґранти, різало ваші патинки!? Он старі могікани по 40-50 років трималися свого, зберігали традиції, а ви вже тепер відрікаєтесь того, що нам найдорожче? . . Заради чого? Для мамони, . . Для овертаймів . . . Он жиди вже стільки тисячліть святкують свої Кучки і Судний День! . . А який приклад ви дасте вашим дітям, як ви їх виховуєте в національному дусі, як збережете для України?!

Кумова мова не пішла в смак господарям, що зміни календаря аж ніяк не вважали за національну зраду; відповіли йому щось в гострішій спосіб, кум зареаґував ще гостріше і дійшло до того, що над ранком гості з Клівленду спакували манатки, повиносили до авта сплячі діти і поїхали додому. Вийшла образа, гнів, ворожнеча — може і на все життя.

А все через той нещасний календар . . .

Ікер.

ПОВІДОМЛЕННЯ

З огляду на резиґнацію заступника голови ОДУМ-у, США, — п. Івана Гаращука, — референтуру перебрав п. Володимир Мартинюк, бувший референт зв'язків. Його вибрано одноголосно на засіданні Головної Управи, 23. І. 1955. На цьому ж засіданні, кандидат до ГУ панна Анна Зотовська, була одноголосно призначена на референта зв'язків.

Референтура Преси та Інф.

В СУБОТУ, ДНЯ 6. ЛЮТОГО 1955 Р.,
о год. 8-ій рано
відправиться
СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ
в 5-ту річницю смерти
Проф. ОЛЕКСАНДРА ПАНЕЙКА
в Укр. Греко-Католицькій Церкві
св. Петра й Павла.
Запрошує Громадянство
Учительська Громада в Клівленді.

Спорт

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

ТРИЗУБ — ДЕЛПАРК
3:0 (1:0)

Филаделфія, 23 січня. — В дальшому змагу за мистецтво І. Дивізії, наші здобули чергову перемогу над сильним противником. Перша півгра проходила під знаком легкої переваги гостей, які своїми частими атаками непокоїли ворота Анзюка. В тому часі наш воротар показав свою клясу. Атак противника ані разу не спромігся затрясти сіткою, бо в тому йому перешкоджувала наша добра оборона і знаменитий воротар. Оборонці Ґерльовський і Воляник вповні вдоволили. Напад, в якому ми бачили двох братів Я., рівнож не лишався позаду, але своїми частими випадами, головно крилами, де тим разом пописувався д-р Павлічка, не давав спокою воротареві гостей. І з його подачі Чижович стріляє перші ворота.

Друга півгра, це вже абсолютна перевага наших, які через цілий час справляли багато клопоту, в цьому дні досить слабому притивникові. Гарні комбінації приносять ще двоє воріт зі стрілів Чижовича і новонабутого Я. Добрий суддя не допустив до гострої гри, тому гра була фер. По цих змаганнях Тризуб опинився на третьому місці за Ерцґебірґе і Рідінґ з 17-ма точками при 7-ох втрачених.

В передзмагу юньори Тризуба розгромили дружину Лайтгавзвуайт (юньори) 10:0.

П. К.

● **Артисти-мистці з „богемічної"** дільниці Риму влаштували бурхливу демонстрацію проти затрачування давнього характеру старої, спокійної й архітектурно високо мистецької вулиці Віа Марґутта, центру римського мистецького життя. Мистці протестували проти збудування на цій вулиці ґазолінової

● **В таборах втікачів** у Південному В'єтнамі, за 20 миль на північ від Сайґону, відбуваються тепер сцени, наче скопійовані з таборів ДП в Німеччині й Австрії: представники північно - в'єтнамського режиму роз'їздять по цих таборах разом з членами міжнародної комісії перемир'я і намовляють утікачів до репатріяції, застрашуючи їх відомими гаслами: „Ми сюди все одно прийдемо". Між утікачами є й комуністичні провокатори. Іноді, висланців комуністичного в'єтмінського уряду побивають і проганяють. Люди живуть у вічному страху.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ

ТАРЗАН, ч. 3403. Зрадливий відрух

WITH A TREMENDOUS EFFORT, TARZAN SOUGHT TO GET FREE ABOVE, IN THE GREAT HALL, HE KNEW HARD-LUCK HARRIGAN MUST SURELY FAIL TO CURE EL MAHMUD DEATH BY TORTURE WOULD BE THEIR LOT

HIS INSTINCTS AROUSED LIKE A BEAST AT BAY, THE APE-MAN THREW EVERY OUNCE OF POWER INTO THE TASK.

HIS BULGING MUSCLES WRITHED AND TWISTED, A ROPE CRACKED LIKE A PISTOL SHOT. THE SOUND IN THE STIL DUNGEON BROUGHT A GUARD ON THE RU

Тарзан з надзвичайним зусиллям старався звільнитися. Він знав, що нагорі у великій залі невдаха Ґеррі́ґен напевно не зможе вилікувати Ел Магмуда. Їхньою долею буде смерть від тортур.

Його інстинкти загострювались немов у тварюки в небезпеці. Мавполюдина напружила кожну унцію своєї сили.

Її набряклі мускули корчилися і скручувалися. Шнур тріснув немов постріл із пістолі. Раптовий гук в тихій темниці розбудив вартівника.